

Tone Brejc

Poklicna izgorelost delavcev v službah za zaposlovanje

Dipl. psiholog Tone Brejc je sodelavec Centra za usposabljanje Inštituta za rehabilitacijo v Ljubljani.

Vprašanje "poklicne izgorelosti", posebnega čustvenega in vedenjskega stanja, ki ogroža učinkovitost dela v "službah pomoči", zlasti kadar se bistveno poveča ali spremeni njihova obremenitev, doslej ni dobilo posebne strokovne pozornosti. To velja tudi za službo zaposlovanja in njene strokovne delavce, ki jih je gospodarska kriza izpostavila hudim frustracijam. V prispevku so najprej opisani osnovni vzroki in prispevajoči dejavniki za nastanek "poklicne izgorelosti", orisane so njene najbolj značilne oblike, prikazan pa je tudi metodičen pristop k njenemu preprečevanju in odpravljanju. V drugem delu prispevka so navedeni rezultati pilotske študije na vzorcu 47 delavcev službe zaposlovanja, v okviru katere so bili s pomočjo posebnega vprašalnika preskušeni štirje faktorji "poklicne izgorelosti". Ugotovljeno je bilo, da se pri tej skupini "poklicna izgorelost" omejuje na čustveno izčrpanost, ki je posledica pretirane obremenitve s problemi. Zato bi prišli v poštev ukrepi za izboljšanje doživljajske ravni delovnega vedenja.

Urejanje stikov med otroki in ločenimi starši

Socialni delavec Franc Udovič je zakonski in družinski svetovalac na Centru za socialno delo Maribor, nekdanji supervizor na Inštitutu za družinsko vzgojo v Gradcu in soudeleženec pri ustvarjanju koncepta za izobraževanje mediatorjev v Avstriji.

Otrok ima pravico, da zanj skrbita oba starša. Zato naj se ob ločitvi ne bi spraševalo, kateri od njiju je primernejši za nadaljnje varstvo in vzgojo otrok, temveč, kako pomagati obema pri oblikovanju novega porazveznega odnosa v razmerju do skupnih otrok. To naj bi bil odnos, ki bi obema staršema omogočal, da lahko aktivno izvajata svoje starševske vloge in optimalno prispevata k oblikovanju in razvoju otrokove osebnosti. Staršem v razvezi in ločitvi bi morali torej ponuditi "pomoč za samopomoč", ki bi jih (ponovno) usposobila za sporazumno reševanje medsebojnih konfliktov. Bolj kot tradicionalni pristopi (upravni, pravdni, poravnave) lahko tako pomoč ponudi postopek mediacije (posredovanja). Ta pristop pospešuje sposobnost komuniciranja in sodelovanja staršev, krepi njihovo samozaupanje in samospoštovanje. Usposablja pa jih tudi za samoodgovorno in samostojno odločanje pri oblikovanju novega porazveznega odnosa.

Franc Hribernik

Socialne implikacije alkoholizma v cestnem prometu

Sociolog dr. Franc Hribernik je asistent za ruralno sociologijo na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za agronomijo.

V zvezi z naslovno temo navaja avtor statistične podatke, ki kažejo, da je alkoholiziranost prometnih udeležencev neposredno krivo za 6% prometnih nezgod s smrtnim izidom in za 6,5% nezgod s hujšimi in lažjimi poškodbami (med vozniki traktorjev je odstotek še višji). Tudi razlog odvzema vozniških dovoljenj v zadnjih petih letih v Sloveniji je najpogosteje prav alkoholiziranost (več kot 95%); če pa upoštevamo kombinacijo alkohola z ostalimi dejavniki prometnih nezgod (hitrost, način vožnje, itn.), potem je alkohol udeležen pri četrtini vseh resnejših prometnih nezgod. Ker teh trendov zgolj z zakonsko regulacijo ni mogoče resneje spremeniti, se avtor zavzema za neposredno edukacijsko vlogo socialnih delavcev (in drugih strokovnih profilov) na področju prometne vzgoje.

Janez Drobnič

Privatizacija dejavnosti poklicne rehabilitacije invalidov

Sociolog mag. Janez Drobnič je svetovalac direktorja Republiškega zavoda za zaposlovanje in član vladne komisije za invalidsko varstvo.

Avtor za izhodišče privatizacije na področju poklicne rehabilitacije invalidov postavi strukturni privatizacijski model, na osnovi katerega je mogoče analizirati doseženo stopnjo privatizacije dejavnosti ali v skladu s postavljenimi cilji predvideti željeno stopnjo. Pri analizi obstoječega stanja privatizacije poklicne rehabilitacije avtor uporabi strukturni model in predlaga poti do optimalnejših rešitev v praksi.

Darja Završek

Psihiatrični oddelek med boleznijo in njeno kulturno manifestacijo - Študija primera (V)*Dr. Darja Završek je asistentka za antropologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.*

Strukturne značilnosti tradicionalne institucije so povezane s kulturo, v kateri se institucija nahaja. Značilno je, da v njej dobijo najslabšo obravnavo ljudje, ki jim gre najslabše in ki imajo zaradi slojevske pripadnosti najmanj izbire. V Sloveniji so kulture značilnosti psihiatrične institucije naslednje: nespecializiranost postopkov, praznine, ki jih povzročata odsotnost osebja, familializem, odprtost po eni in zaprtost po drugi strani. Drugi del članka se ukvarja s kulturnim zagovorništvom. To pomeni razumevanje različnih govoric prizadetih, pristranost, mediiranje, razumevanje različnih kultur, prenašanje sporočil med svetom osebja in svetom pacientov in pacientin in opogumljanje in opolnomočenje za samozagovorništvo.

Milko Poštrak

Kje so subkulture danes? (V)*Mag. Milko Poštrak je mladi raziskovalec na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani*

V sklepnem prispevku o stanju na področju subkulturnih študij avtor na kratko povzame nekatere osnovne težnje teh študij, nato pa se vpraša, ali je sploh še smiselno govoriti o subkulturnih študijah. Bolj ustrezno se mu zdi zastaviti raziskovanje raznolikosti kultur ali kulturnih praks (življenjskih stilov), v tem kontekstu pa bi bilo tudi raziskovanje ali proučevanje t. i. subkultur in njihovih pomenov bolj celovito. Avtor meni, da so v okviru kulturnih študij dragocen prispevek antropološka spoznanja, ki jih humanistične vede vse pogosteje povzemajo, se sklicujejo nanje in na njihovi podlagi zastavljajo nadaljnje raziskovanje. Antropologija prispeva tudi k razumevanju kultur ali načinov življenja, drugačnih od našega, kar je ključnega pomena za preživetje nas vseh.

Bogdan Lešnik

Klinika La Borde - Nekateri koncepti, dejavnosti, načela: poskus umestitve*Psiholog mag. Bogdan Lešnik je psihoterapevt, sodelavec študija duševnega zdravja v skupnosti na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani in urednik tega časopisa.*

Avtor povzema nekatere ključne reference, ki so v rabi na (psihoanalitično usmerjeni) kliniki za psihoze La Borde (blizu mesta Blois v Franciji), in jih primerja z nekaterimi ključnimi koncepti britanske reforme na področju duševnega zdravja (v skupnosti). Čeprav ne različnim izhodiščem ne do neke mere različnim ciljem ne sledijo tudi kakšne pomembne razlike v odnosih do pacientov, so razlike med obema "modeloma", ki jih avtor opazi, kljub temu opazne. Razlike so precejšnje tudi, če primerjamo organiziranost pacientov in njihov vpliv v enem in drugem "modelu" - široko, avtonomno gibanje pacientov v Britaniji in na bolnišnico omejen terapevtski klub v Franciji (na La Borde in še kliniki ali dveh) -, vendar sta v tem pogledu "modela" komplementarna: kar omogočata, je konfrontacija (prvi), ki je dobro izhodišče za analizo (drugi).

Srečo Dragoš

Predstavitev osnutka Kodeksa profesionalne etike socialnih delavk in delavcev Slovenije*Mag. Srečo Dragoš je asistent za sociologijo na Visoki šoli za socialno delo Univerze v Ljubljani.*

Ker je socialna stroka pri nas še vedno brez slovenskega kodeksa profesionalne etike za socialne delavke in delavce, predstavlja avtor svoj osnutek etičnega kodeksa ter ga s tem ponuja v razpravo. Pred predstavitvijo samega besedila kodeksa avtor podrobno pojasni izhodišča, iz katerih je izhajal. Ta izhodišča navaja v sedmih točkah, v katerih opozarja na antidiskriminatorno terminologijo, na ustrezne strokovne izraze, ki naj bodo tudi v stroki splošno sprejeti, na optimalen obseg kodeksa, na ustrezno upoštevanje avtonomije socialne stroke, na problem varovanja zaupnosti osebnih podatkov, na praktični domet norm, vsebovanih v kodeksu, in na njegovo vsebinsko strukturo.